
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ZSOLTÁR 119 - XIX.

Zsoltár 119, 145-152

2015. 03.041

IGEHIRETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Jakab apostol levele 4. rész 1 – 10. vers

Imádkozzunk! Köszönjük, Urunk, hogy mindig nagyobb kegyelmet adsz és kegyelmedben csodálatos ígéreteiddel buzdítasz bennünket. Kemény a Te ítéleted, aláveted a kevélyeket, és nagy és csodálatos a Te ígéreted, az alázatosokat fölmagasztalod. Alázattal jövünk Hozzád, és hálát adunk hűségédért, ígéreteidért, vezetésédért, megelevenítő Igédért, Szentlelked áldó hatalmáért. Áldunk és magasztalunk, hogy hűséggel vezetsz bennünket az általad számunkra kijelölt úton, melyhez az üdvösséghez, Hozzád, magadhoz érkezhettünk, megsegítesz, tanácsolsz, ajándékaiddal, ígéreteiddel, buzdításaiddal, gyógyításaiddal és vigasztalásaiddal erősítesz. De alázattal is jövünk, miközben dicséretünk szavát mondjuk, és kérünk, engedd, hogy mindig, mindenben barátainak bizonyuljunk még akkor is, ha e miatt harcolnunk kell e világgal. Megvalljuk, sokszor kapituláltunk, megadtuk magunkat, kompromisszumokat kötöttünk, gyengék voltunk, igazság helyett bűnre és vétekre hajoltunk. Mi több, megvalljuk Mennyei Atyánk, vétkeztünk is ellened és embertársaink ellen. Töröld el bűneinket, oldozz fel bennünket, nyisd meg szívünket, hogy igazán Eléd állhassunk, Igéd átfomálhasson, és Szentlelked megújíthasson. Krisztusért, hűséges Urunkért kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

Textus: 119. zsoltár 145 - 152. vers

Teljes szívből kiáltok hozzád, hallgass meg, Uram! megtartom a te rendeléseidet.

Segítségül hívlak: tarts meg engem, és megőrzöm a te bizonyosságaidat. Hajnal előtt felkelek, kiáltok hozzád; a te beszédedben van reménysegem.

Szemeim megelőzik az éjjeli őrseget, hogy a te beszédedről gondolkodjam.

Hallgasd meg az én szómat kegyelmességed szerint, Uram! Eleveníts meg jóvoltod szerint!

Közelgetnek hozzám az én gonosz háborgatóim, a kik a te törvényedtől messze távoztak.

Közel vagy te, Uram! és minden te parancsolatod igazság.

Régtől fogva tudom a te bizonyosságaid felől, hogy azokat örökké állandókká tetted.

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Az 1950-es évek végén egy dán teológus, Thorlief Boman publikált egy nagy tanulmányt, amelyben megfigyeléseit tette közzé. Megfigyelése pedig az volt, hogy a Biblia szemléletmódjában nem annyira az absztrakt, elvonatkoztatott, hanem a személyes, közvetlen megjegyzések dominálnak. Nem annyira a térben való gondolkodás a fontos, hanem az időben való gondolkodás, még egyszerűbben szólva: nem annyira az eszme, az idea a lényeg, hanem a konkrét, valóságos élettörténet. De persze, ő is, mint minden tudós, a felismerései nyomán némi túlzásba esett, kihegyezte a dolgot, így aztán az utóbbi néhány évben, évtizedben e könyv hatására eldivatozott az a beállítás, hogy a Biblia nem is tud eszmékről és ideákról, hanem csak időről, személyes történetekről. Olykor, megvallom, e könyv hatása alatt én is túlzásokba estem és mondogattam efféléket. Azonban, mint minden igazság, ez csak módjával igazság. Tud a Biblia térről is, tud elvont dolgokról is, de módjával azt is, mindent a maga helyén. Ma azt fogjuk látni a felolvasott szakasz alapján, hogy igen világos tér-képet állít elénk a Biblia, a szó szoros értelmében tér-képet. Elvisz minket egy helyre, beleállít egy adott tér közepébe, és még afféle élet-vezetési mutatót is ad a számunkra. Nem szívesen használom (agyon van rága a szó!), hogy ez afféle lelki GPS, amely módot ad arra, hogy ha eltévedtünk, újra tervezzünk. Inkább, régies szóval, megtanít minket toronyiránt menni. Ahogy a régi világban mondták, ha az ember valahova el akart jutni: menjen csak toronyiránt, oda talál. Most azt mondom: cél-iránt kell mennünk. A zsoltár megtanít bennünket cél-iránt menni.

Előbb tehát mégis, a Biblia-tudós megjegyzése nyomán hadd szóljak az időről, a maga rendjén. Korán van, egészen korán, még pirkadat előtt

vagyunk. Ha ilyenkor ébred az ember, nehéz eldönteni, hogy inkább visszaadjuk-e magunkat az álomnak, vagy várjunk-e álom és ébredés között, míg el nem jön a naptámadat? De hadd tegyem fel a kérdést: vajon olyan rossz dolog hajnalban kelni? Ha arra gondolunk, hogy nekünk éjjel és nappal lehetne, sőt kellene Isten szép világáról elmélkedni, Isten Igéjének tanácsát keresni, már jó korán, még hajnal hasadta előtt életre szóló világosságot kapni, hogy még mielőtt felkel a nap, már azelőtt eljőjön Isten igéjének a világossága, – akkor szinte mondhatom: későn van ez a korán. Mindezzel együtt, most azt kell mondanom: itt egy rendkívüli helyzet van előttünk. A zsolttáros sok helyen beszél arról, mit jelent Isten igazságáról éjjel és nappal gondolkodni (vagyis a szívünk szerint keresni Őt), több helyen mondja: Uram, teljes szívből kereslek! Mitőbb, így kezdődik a zsolttár. Aztán később: Uram, teljes szívből megtartom a Te igazságodat, teljes szívből dicsérlek, tele van a szívem a Te csodadolgaid felett való ámuldozással! Ez azt jelenti, hogy reggel és este, éjjel és nappal, egyszóval mindig, mindig ott van velem, a szívemben az Isten igazsága, bizonyossága, sok csodálatos dolga. De most valami rendkívüli van itt, kedves testvérek, mert nem a magányos ébredő mondja ezt, vagy nem is a régi szerzetes. (Talán emlékeztek, a bevezető igehirdetésekből többször utaltam arra, hogy a 119. zsolttárt a régi időkben több szerzetesrend beillesztette a regulába, és ha nem is egész nap mondták ezt a zsolttárt, egészen korán, hajnal hasadta előtt egészen biztosan mondták.) Még egyszer azonban, most nem egy ilyen – ha szabad ezt mondani – békés, elmélkedő, meditáló időben vagyunk. A zsolttáros őrájáról beszél. Azt mondja, hogy szemeim megelőzik az éjjeli őréséget. Egyszóval, igazából véve, ez nem is koránkelés, hanem virrasztás, mégpedig nehéz körülmények között.

És itt jön, amit a bevezetőben említettem, itt jön a térválóság. Azt mondja a zsolttáros: Uram, közelgetnek hozzám az én gonosz háborgatóim, akik messze távoztak törvényedtől. Hát ez meg hogy lehet? Isten törvénye a szívemben. Tehát ha valaki Isten törvényétől eltávolodott, akkor tőlem is eltávolodott. De közelgetnek. Pontos a kép, talán még jobb lenne így fordítani: szorongatni jönnek és éppen ezért szorongatnak, mert még velem van, velem még a szívemben ott van az Isten törvénye. És mivel hajnali őrájáról beszél, ez a kép azt is felidézti, mint amikor valaki a régi időkben, hajnali őréségekben, fölállt a várfokra és figyelte a hegyek karéját, a dombokat, fölbukkan-e valami ellenség az éjszaka sűrűjéből. És ha igen, akkor riadóztatott.

Azt mondja a zsolttáros: az őrájratot megelőzve felnyílt a szemem és látom, hogy közeledik az ellenfél. Közeledik az ellenség. Ez bizony, nyílt összeütközés lesz. Itt közelharc lesz, erre következtetünk a szavaiból. Azt mondja (még egyszer ismétlem): közelgetnek hozzám az én gonosz háborgatóim. Itt pedig egy egészen speciális szót alkalmaz, egy szakrális kifejezést: azok jönnek rám, akik eltervezték ellenem a

rosszat. Speciális szó ez, Ezékiel prófétánál találjuk a legtöbbször. A próféta ezzel a szóval írja le az elgondolt, tudatosan eltervezett, lépésről lépésre megkomponált hűtlenséget (Ezékiel könyve 16 és 23 rész). Távolodás lépésről-lépésre, kilépés egy szilárd kapcsolatból, annak a darabokra való felbontása, apránkénti szétverése. Ma azt mondhatnánk – és erre utal a próféta is –, hogy olyan ez, mint amikor egy tönkrement házasság a borzasztó végjátismába jut. Iszonyatos dolgok tudnak történni, amikor férfi és nő eldöntik, hogy vége a közös kapcsolatnak, elválnak, és elkezdik a végjátismát, az egymás tönkretételét. Apránként, lépésről lépésre, forgatókönyv szerűen. De használja a próféta ezt az eltervezett rosszat más értelemben is, s főleg ez kapcsolódik ide. Azt mondja Ezékiel próféta: így tervezte el az én népem azt, hogy meg fog engem csalni, hogy hűtlen lesz hozzám. Lépésről lépésre. Néha, filmbeli vígjátékokban lehet látni, még kacagunk is rajta, amikor a férfi vagy az asszony eltervezi és megrendezi, hogyan fogja a társát megcsalni, mi meg nézzük mosolyogva a különböző, bakafántos történeteket. Am a próféta elrémülten, összeszorult szívvel kiált, hogy így tervezte az én népem, hogy lépésről lépésre, apróról apróra tudatosan, elhagyja Istent, megcsalja, visszájára fordítja törvényét, nem teszi azt, ami jó, hanem fonákjában mutatja meg azt, amit Isten kegyelemként és áldásul adott. Az ilyen, törvénytől eltávozók – mondja a zsoltáros – közelednek most hozzám. Azok jönnek, akik eltávoztak a törvénytől. Hogyan lehetséges az, hogy valaki távolodik, és mégis közeledik? Hogy lehet az, hogy valaki elhagyta már az Isten jó rendjét és most hozzám közeledik, aki még őrzöm azt a szívemben? Azt mondja az egyik zsoltár, az ilyen ember az, aki szereti az átkot. És el is éri. Az ilyen ember az, akinek nincsen kedve az áldáshoz, ezért eltávozik tőle az áldás. Vagy az ilyen ember az, aki nem viseli el, hogy Isten gyermekei – ahogyan a Zsidókhöz írt levél mondja – a jobb reménység erejében közelednek az Istenhez (Zsid 7,18).

Ezért kiált most így a zsoltáros: teljes szívből, teljes szívből kiáltok Uram! És megismétli megint: szívemből kiáltok Hozzád! Majd megint megismétli: Hozzád kiáltok! Itt már egy másik szót használ: jajgatok, légy velem, újíts meg engem! Testvérek, ilyen helyzetben, bizony, nem kényelmes szemlélődés az Isten ígéjéről való elmélkedés. Bár lehetne mindig szabályos, elmélyült, rendezett, ahogyan szereti és kedveli az ember a csendet! És a hajnal csendje a legjobb! De még egyszer mondom, ez most nem békés pirkadat előtti idő, most fölriad az ember valamire, most szorongatják, most közeledik az ellenség. Látom – mondja a zsoltáros – bekerítették, szorongatnak, a nyomomban vannak. Kik? Még egyszer mondom: akik távolodnak az Istentől. Nagy dráma ez. Jön rám az, aki elidegenedett az Istentől, nem hagy békén az, akinek semmi köze nincs az Istenhez. Hát akkor mi köze van énhozzám? Sokat álmodozik a mai ember, tudom, hogy úgy kéne a világot beren-

dezni, hogy abban különböző rekeszek, dimenziók, rétegek legyenek. Ki-ki elfoglalja a maga rekeszét. Van egy rekesz a hívőknek is, ők ott szépen ellennének az ő istenükkel, hitükkel, van egy rekesz a hitetleneknek is, van egy rekesz a zöldeknek, a kékeknek, a pirosaknak, a sárgáknak, kövéreknek, soványaknak, húsevőknek, vegetáriánusoknak, – mindenkinek legyen valami kis rekesze, s máris jól elvagyunk. De itt derül ki a régi, mély és megrendítő igazság: vagy közeledünk az Istenhez vagy távolodunk Tőle. Nincs megállás. Vagy közeledünk, vagy távolodunk. És itt derül ki az is, hogy az emberi társadalom együttlétek, közös életek sűrű szövevénye. Nem lehet félrevonulni, apróra bontva mindent, nem lehet kiporciózni magunkat, hogy kinek-kinek jusson egy megfelelő darabka. A zsoltáros szinte megrökönyödve látja, hogy nem hagynak neki békét. Kik? Azok, akik – hadd idézzek egy másik zsoltárt – szinte Istennek vágják oda: távozz el tőlünk. Hagyj minket békén. S ha így van, akkor ők miért nem hagynak békén minket? Miért bántja az embert, hogy imádkozunk, miért bántja a másikat, hogy hiszünk? Miért olyan nagy baj, hogy hajnalra kelve Isten igazságáról elmélkedünk, és ezt forgatjuk a szívünkben? A terv: minket is elszakítani Istentől. Nem sorolom végig, sok apró lépése van ennek, csak a fő elemeit mondom el ennek a tervnek, a felolvasott szakaszhoz igazodva. Az első szó ebben a tervben: meggyőzni bennünket arról, hogy nem érdemes az Isten dolgain gondolkodni. Nem érdemes hajnalban fölkelni, az Igére támaszkodni. Nem érdemes -, ezt sugallják. Aludj, érezd jól magad. A második: egyáltalán nem érdemes Istenhez kiáltani. Meghallgat Isten minden imádságot? A tiedből hányat hallgatott meg, a sok ezerből egyet talán, vagy egyet se? Az üres égbe kiabálsz. Továbbá, nem érvényesek az Isten bizonyosságai. Ez a könyv is, amit a kezemben tartok, ez is, az Isten Igéje, mondják tudós képpel komolykodva, ez is csak a régi zsidó törzsek öntudatának nemzetiségbeli kifejezése az ókor sötét éjszakáján. Nahát! Mert akkor az Újszövetségben csak a Római Birodalom proletár közösségeinek öntudatnövelő bizonyosságait olvasuk. Ezek afféle marxista szövegek, tudom én, testvérek, csak levették előle, ahogy Marx Károly mondta volt, most meg valami ügyeletes zseni vagy fő-okos mondja, hogy: Isten bizonyosságai nem érvényesek. Mit mond a zsoltáros? Régóta tudom, hogy Isten bizonyosságai örök érvényűek és igazak. De hajnal előtt, rámjönnek az Istentől eltávozottak és mondogatják pirkadattól késő estig, hogy nem érvényes. Aztán, mondják azt is: nincs igazság. Van igazság? A relativumok világában élünk, mindig az az igazság, amit éppen a falkavezér vagy a legerősebb kimond. Aztán, ha elkergetik a vezért, ledöntik a legerősebbet, jön egy másik, s akkor majd az mondja meg, mi az igazság. Ne akarjál te szívedből Isten útján járni. Ne keresd te, se teljes szívedből, se csak úgy szívedből az igazságot, tartsd meg magadnak a szívedet, legalább az legyen a tiéd. Nincs igazság, halljuk, Isten bizonyosságai nem érvényesek,

nem érdemes Istenhez kiáltani, nem érdemes Isten dolgain gondolkodni, tartsd meg magadnak legalább a saját kis szívedet ebben a rettenetes zűrzavaros, nyomorult világban És mondd te is, a Jób panaszát, akik az álnok emberektől ezt hallja, ezt mondják Istennek: távozz el tőlünk (Jób 22). Mondd te is ezt magának Istennek!

Jaj, de én azt mondom: közelgetnek hozzám az én gonosz háborgatóim, akik a Te törvényedtől messze távoztak. De Te közel vagy, Uram. Megdöböntő szavak: a gonoszok csak közelgetnek, ők csak igyekeznek, ők csak nyomulnak, ők csak tapossák a sarkam, ők csak megpróbálnak bekeríteni, — de Te, Uram, Te már közel vagy! Te már itt vagy, Te már velem vagy! Hirtelen jelzi a zsolttáros a nagy szorongatásában, hogy hiszen Isten már benne van a dolgaiban! Isten benne van a dolgaimban! De hadd mondjam pontosabban: az én dolgaim Istennél vannak! Egy nagy misztikus mondta egyszer az imádkozás kapcsán, hogy amikor teljes szívből kiáltunk és imádkozunk Istenhez, akkor tapasztaljuk meg, hogy Isten közelebb van hozzánk, mint mi önmagunkhoz.

Krisztusban van ez így. Gondoljunk az Ó éjszakai könyörgésére a Gecsemáné kertjében, amikor közeledtek már, közeledtek már, hogy elfogják, elítéljék és halálra adják. De Isten már egészen közel volt Hozzá. S még a halálában is, amikor az Atya a tanúja szenvedésének. És ennek a mi Krisztusunknak ez a neve: Immánuel, velünk az Isten. Velünk az Isten. Vagyis nem itt vagy ott van az Isten, hanem velünk. Hogy mondja Jézus? – Eljönnek az idők, amikor sokan mondják, hogy itt az Isten országa, ott az Isten országa, amott az Isten országa, de ti ne higgyetek nekik. Isten országa bennetek van, Isten országa veletek van! (Lukács 17,21) Nem itt van az Isten, nem ott van az Isten, — veled van az Isten. Közelgetnek hozzám gonosz tervvel az én háborgatóim, közelgetnek hozzám, hogy hűtlenségre, Isten elhagyására, életrontásra vegyenek rá. De Te Uram, Te már közel vagy, Te már itt vagy. Mert Krisztusban lett igaz az, amit egy másik zsolttár mond: ők átkoznak, de Te Uram áldj meg engem (Zsolt 109,28). Krisztusban lett igaz teljességgel ennek a másik oldala is: akik eltávoznak Tőled, azok elvesznek (Zsolt 73,27). Kiáltunk hát kedves testvérek, mi is teljes szívből, igaz és tiszta szívből a zsolttárossal együtt: ne távozz el tőlem Uram! Mert távolodni és eltávozni végeredményében ugyanazt jelenti: elhagyni! Hát ne hagyj el, Uram. Ne légy messze tőlem – kiált egy másik zsolttár –, közel a nyomorúság, nincs, aki segítsen (Zsolt 22,12).

Ezért mondja Jakab apostol a kemény szavakat: engedelmeskedjete Istennek, álljatok ellene az ördögnek és elfut tőletek. Közeledjete az Istenhez és közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeiteket és szenteljéte meg szíveiteket. Nyomorkodjatok, gyászoljatok és sirjatek, nevetésetek gyászra forduljon, örömetök szomorúságra, alázátok meg magatokat az Úr előtt, és Ó felmagasztal titeket. Akikhez közel az Úr, azokról mondja Augustinus egyházatyja: bizonyára sokakat sa-

badít meg az Úr érdemtelenül, de méltatlanul soha senkit nem ítél el. Vagyis akit Isten megszabadít, az rájön, nem volt méltó kegyelmére. De már tudja: közel jött hozzá az Úr és vele marad. Teljes szívből kiáltok: hallgass meg, szabadíts meg, adj életet. Ámen

Imádkozunk! Köszönjük Urunk az átvirrasztott éjszakákat, a korai ébredéseket és a késői fekvéseket. Köszönjük, ha ezekben velünk voltál és engedted, hogy Igédre támaszkodjunk, rendeléseidnek örök igazságáról gondolkodjunk és megtapasztaljuk: közel vagy hozzánk. Sőt, nem is közel, hanem velünk vagy! Kérünk hát, segíts bennünket, hogy bajunkban, nyomorúságainkban, szorongatásainkban Hozzád kiáltunk, úgy tudjuk ezt tenni, hogy közben szívünket Igédnek bizonyossága, megszentelő áldása élteti. Mert közelgetnek hozzánk azok, akik el akarnak Tőled szakítani, közelgetnek hozzánk, akik Tőled el akarnak távolítani! Segíts minket Hozzád ragaszkodni, igazságot keresni, áldásodért, kegyelmedért, hűségédért szüntelenül kiáltani. Kiáltunk az elesettekért, a nincstelenekekért, a szűkölkért, kiáltunk a betegekért, kiáltunk a Krisztus nevéért üldözöttekért, kiáltunk a háborgatottakért, kiáltunk a Krisztus neve megvallóiért, népedért szerte a világon, – sok harcában, küzdelmében adj korai ébredést, jó gondolatot, boldog bizonyosságot. Őrizz meg bennünket! Tudjuk, jóra való tanítást mi mind méltatlanul és érdemtelenül kapjuk, de boldog a szívünk, hogy nem méltóságunk és nem érdemünk, hanem örök hűséged, kegyelmed és szereteted a mi szabadításunk végső forrása. Amit Krisztusban kiábrázoltál Mennyei Atyánk, amit Őbenne nekünk ajándékoztál, amivel bennünket megerősítettél, ezt a jobb reménységet add, hogy szüntelen közeledhessünk Hozzád. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU